

Jocul trecutului

CECELIA AHERN

Cecelia Ahern s-a născut și a crescut în Dublin. Până în prezent, cărțile ei au fost publicate în aproape cincizeci de țări, iar în toată lumea s-au vândut peste douăzeci și patru de milioane de exemplare. Este creatoarea mai multor seriale de televiziune, două dintre cărțile ei fiind ecranizate. A primit numeroase distincții literare, inclusiv Irish Book Award, pentru ficțiune, pentru volumul *Anul în care te-am întâlnit*.

Pentru mai multe informații despre Cecelia și manuscrisele în lucru, cărți și evenimente, o puteți urmări pe Twitter @Cecelia_Ahern sau pe Facebook /ceceliaahernofficial/ sau puteți vizita site-ul ei www.cecilia-ahern.com.

„Acum înțeleg de ce citesc oamenii, de ce se refugiază în viața altcuiva. Uneori, citesc o frază care mă șochează, pentru că este ceva ce-am simțit recent, dar n-am spus nimănui. Vreau să intru în carte și să le spun personajelor că le înțeleg, că nu sunt singure, că eu nu sunt singură, că este în regulă să te simți așa.“

Cecelia Ahern

De aceeași autoare:

Pasărea Liră

Post-Scriptum

ROAR. 30 de femei. 30 de povești

Perfecti

Defecți

P.S. Te iubesc (ecranizat P.S. I Love You)

Suflete pereche (ecranizat Love, Rosie)

Prietenul nevăzut

Dispăruți fără urmă

Mulțumesc pentru amintiri

Cartea viitorului

Cadoul

Întâlnire cu viața

O sută de nume

Cum să te îndrăgostești

Anul în care te-am întâlnit

cecilia
ahern

Jocul
trecutului

Traducere din limba engleză de
Marilena Iovu

„Am văzut îngerul în blocul de marmură
și l-am sculptat până când i-am redat libertatea.“

Michelangelo

Prolog

În cazul amintirilor mele, există trei stadii ale existenței lor: cele pe care vreau să le uit, cele pe care nu le pot uita și acele lucruri pe care nu am realizat că le-am uitat până în momentul în care au reapărut.

Cea mai veche amintire cu mama este de când aveam trei ani. Stăm în bucătărie, ea ridică ceainicul și îl azvârle spre tavan. Îl ține cu ambele mâini, cu una de toartă, iar cu cealaltă de cioc, și îl proiectează de parcă ar fi la un concurs de aruncare a snopului de paie¹, trimițându-l în aer, unde se zdrobește de tavan, apoi cade pe masă în bucăți, iar apa maronie și plicurile cu ceai se împrăștie peste tot. Nu știu de ce a făcut asta sau ce a urmat, dar știu că a fost din cauza furiei, iar furia a fost iscată de tatăl meu. Această amintire nu reflectă bine firea mamei mele, întrucât nu o pune într-o lumină prea bună. Din câte știu, ea nu s-a mai comportat niciodată astfel, ceea ce, îmi închipui, este și motivul pentru care îmi amintesc reacția ei.

Mergând pe firul amintirilor, la vârsta de șase ani, asist la o scenă în care mătușa Anna este oprită de un agent de pază de

¹ „Sheaf-toss“ (în original) este un joc din Scoția în care jucătorul trebuie să arunce un snop de paie cu greutatea de 5 kg peste o bară de lemn cu ajutorul unei furci. (n.tr.)

la Switzer, în timp ce ieșim pe ușă. Mâna păroasă a agentului scotocește prin plasa cu cumpărături și scoate o eșarfă cu etichetă și senzor antifurt. Nu-mi amintesc ce s-a întâmplat după aceea; mătușa Anna m-a îndopat cu înghețată la Ilac Centre sperând, în timp ce-mi urmărea fiecare îmbucătură plină cu zahăr, să dispară și orice amintire a aceluia incident. Amintirea aceea este încă vie în mintea mea, în ciuda faptului că toată lumea continuă să-mi spună și în ziua de azi că eu am inventat totul.

În prezent, merg la un dentist cu care am copilărit. N-am fost niciodată prieteni, dar ne-am învățat în aceleași cercuri sociale. Acum, el este un tip serios, rațional și la locul lui. Când se învârtă în jurul gurii mele deschise, mi-l reamintesc ca pe un puști de cincisprezece ani care se pișă pe peretele unei sufragerii în timpul unei petreceri, declamând că Isus este anarhistul originar.

Când mă gândesc la învățătoarea mea îmbătrânită, care pe atunci ne vorbea atât de molcom, încât nici nu o auzeam, o văd cum aruncă o coajă de banană înspre clovnul clasei și țipă la el *lasă-mă-n pace, pentru numele lui Dumnezeu, doar lasă-mă-n pace*, iar apoi izbucnește în lacrimi și părăsește sala de clasă. Întâmplător, m-am întâlnit cu o fostă colegă de clasă și, când i-am povestit de acest incident, ea nu a părut să și-l amintească.

Mi se pare că atunci când invoc amintiri din trecut, nu-mi amintesc persoanele așa cum sunt în viața de zi cu zi, ci, mai degrabă, cum se prezintă ele în momente dramatice sau când anumite laturi, de obicei ascunse, le ies la iveală.

Mama spune că am o înclinație spre a-mi aminti ceea ce alții uită. Uneori, asta pare un blestem; nimănui nu-i place să existe un martor care reține tot ceea ce alții încearcă din greu să ascundă. Eu sunt precum acest martor care își amintește totul

după o beție în oraș, în timp ce toți ceilalți își doresc ca amintirile să le rămână nedescoperite.

Cred că îmi amintesc aceste episoade deoarece eu nu m-am comportat niciodată scandalos. Nu-mi amintesc absolut nicio întâmplare în care eu să fi ieșit din tipare sau în care să mă fi transformat într-o altă versiune a mea pe care să doresc sau pe care să fiu nevoită să o dau uitării. Eu sunt mereu la fel. Dacă m-ai cunoscut la un moment dat, atunci știi cine sunt, nu există alte fațete ale mele. Eu respect regulile care știu că mă reprezintă și nu pot să fiu altfel, nici măcar atunci când sunt foarte stresată și când, în mod cert, ar fi de înțeles să îmi pierd controlul. Cred că de aceea admir atât de tare acest aspect la ceilalți și rețin ceea ce ei preferă să uite.

Atipic? Nu. Sunt ferm convinsă că până și o schimbare bruscă în comportamentul cuiva se petrece în limitele firii acelei persoane. Acea parte din noi este prezentă mereu și zace în stare latentă, așteptând momentul propice pentru a ieși la iveală. Chiar și în cazul meu.

1

Jocul trecutului

Aliați

„Fergus Boggs!“

Acestea sunt singurele cuvinte pe care le înțeleg din tot potopul de vorbe pline de furie pe care le rostește părintele Murphy, iar asta deoarece acele cuvinte sunt numele meu, însă restul vorbelor lui sunt rostite în irlandeză. Am cinci ani și stau la țară de o lună. M-am mutat din Scoția împreună cu mămica și frații mei, după ce tăticul a murit. Totul s-a întâmplat atât de repede: moartea tăticului, mutarea noastră, și chiar dacă mai fusesem în Irlanda, în timpul vacanțelor de vară, ca să-i vizitez pe bunica, pe bunicul, pe unchiul, tușica și pe toți verișorii mei, acum, situația nu mai e la fel. Fusesem aici doar vara, niciodată în alt anotimp. Acum mi se pare un loc străin. Plouă în fiecare zi. Magazinul de înghețată nici măcar nu mai este deschis, totul este ferecat cu scânduri de parcă nici măcar nu ar fi existat, de parcă aș fi inventat totul în mintea mea. Plaja pe care obișnuiam să mergem în majoritatea zilelor nu mai seamănă cu ce a fost, iar camioneta cu chipsuri a dispărut. Și oamenii arată diferit. Toți sunt încotoșmănați și posomorâți.

Părintele Murphy stă aplecat deasupra pupitrului meu și este înalt, cenușiu, cu un trup masiv. Strigă la mine și mă împroașcă

cu salivă; simt picăturile de salivă pe obrazul meu, dar îmi este frică să le șterg, ca nu cumva să-l înfurii și mai tare. Încerc să mă uit împrejur, la ceilalți băieți, ca să le surprind reacțiile, dar el se năpustește asupra mea. Îmi trage un dos de palmă. Mă doare. Poartă un inel, unul mare; cred că mi-a brăzdat fața, dar nu îndrăznesc să duc mâna spre ea, de frică să nu mă lovească iar. Simt brusc că trebuie să merg la baie. Am mai fost palmuit înainte, dar niciodată de un preot.

Strigă cuvinte pline de furie în irlandeză. Este nervos că nu-l înțeleg. Spune că ar fi trebuit să îl înțeleg până acum, dar eu nu pricep nicio iotă. Acasă, nu apuc să repet la irlandeză. Mami este tristă și nu-mi place să o deranjez. Ei îi place să șadă liniștită și să ne ținem în brațe. Îmi place când face asta. Nu vreau să stric momentul de tandrețe cu întrebările mele. Și, oricum, nu cred că-și mai amintește nici ea cuvinte în irlandeză. Ea a plecat din Irlanda de foarte multă vreme ca să fie bonă într-o familie din Scoția, acolo unde l-a cunoscut pe tati. Acolo nu-și vorbeau în irlandeză.

Preotul vrea să repet cuvintele după el, dar eu nici nu pot să respir. De abia reușesc să scot câteva sunete.

— *Tá mé, tá tú, tá sé, tá sí...*

— MAI TARE!

— *Tá muid, tá sibh, tá siad.*

Când nu mai zbiară la mine, în clasă este atât de liniște, încât îmi aduc aminte că încăperea este plină de băieți de-o seamă cu mine, care ascultă încordați. În timp ce silabisesc cuvintele, preotul le spune celorlalți cât de prost sunt. Tremur din tot corpul. Îmi este rău. Trebuie să merg la baie. Îi spun și lui asta. Fața lui devine vineție și în momentul acela iese la iveală și cureaua de piele. Mă lovește cu ea peste palmă, ca apoi să aflu că între

straturile de piele ale curelei erau cusuți niște bănuți. El îmi spune că îmi va da „șase dintre cele mai bune“ la fiecare palmă. Nu suport durerea. E imperativ să merg la toaletă. Mă scap pe mine chiar acolo. Mă aștept ca băieții să râdă, dar nimeni nu o face. Toți stau cu capetele plecate. Poate că vor râde mai târziu sau poate că vor înțelege. Poate doar se bucură că nu li se întâmplă lor toate acestea. Mă simt stânjenit și rușinat, exact așa cum îmi spune și el că ar trebui să mă simt. Apoi mă scoate afară din clasă trăgându-mă de-o ureche, iar asta mă doare, apoi mă îndepărtează de toți ceilalți, mă duce pe coridor și mă împinge într-o încăpere întunecată. Ușa grea se închide cu o bufnitură în urma mea și mă lasă singur.

Nu-mi place întunericul, niciodată nu mi-a plăcut, și încep să plâng. Am pantalonii uzi, urina mi s-a scurs până în șosete și în pantofi și nu știu ce să fac. De obicei, mami îmi schimbă hainele. Dar ce mă fac acum? Încăperea nu are geamuri și nu văd nimic. Sper că nu mă va ține închis prea mult timp aici. Ochii mi se obișnuiesc cu întunericul și lumina care se strecoară pe sub ușă mă ajută să văd. Sunt într-o cameră de depozitare. Văd o scară și o găleată cu un mop fără coadă, căruia i se zărește doar doar vârful. Miroase a stătut. O bicicletă veche este agățată de perete cu șaua în jos, iar lanțul îi lipsește. Zăresc două cizme de cauciuc, dar nu sunt de același fel și ambele sunt pentru același picior. Nimic nu este întreg aici. Nu înțeleg de ce m-a închis aici și nu știu cât timp voi rămâne în acest loc. Oare mami va veni să mă caute?

Simt că a trecut o veșnicie. Închid ochii și fredonez o melodie. Cântecul pe care le cânt împreună cu mami. Cânt înăbușit ca să nu mă audă el și să-și închipuie că mă distrez aici. Asta l-ar înfuria și mai tare. În acest loc, distracția și râsul îi înfurie pe

oameni. Noi nu suntem aici ca să devenim conducători, ci suntem aici ca să-i servim pe alții. Dar nu asta m-a învățat pe mine tata, care îmi spunea că sunt un lider înnăscut și că pot să fiu orice îmi doresc. Obișnuiam să merg la vânătoare cu el. El m-a învățat totul și m-a lăsat inclusiv să deschid calea, spunându-mi că eu sunt conducătorul partidei de vânătoare. Obișnuia să-mi cânte un cântec despre asta. „Urmează conducătorul, conducătorul, conducătorul, Fergus este conducătorul, ta, ra, ra, ta, ra, ra.“ Fredonez melodia, dar nu rostesc cuvintele. Preotului ăstuia nu i-ar plăcea să-i spun că eu sunt conducătorul. În acest loc nu ni se permite să fim ceea ce dorim, ci ceea ce ne spun ei să fim. Cânt melodiile pe care tata obișnuia să le cânte atunci când mă lăsa și pe mine să stau treaz până mai târziu ca să-l ascult cântând. Tata avea o voce foarte duioasă pentru un om puternic cum era el, și uneori chiar plângea când cânta. Tatăl meu nu mi-a spus niciodată că plânsul este doar pentru bebeluși, așa cum mi-a spus acest preot, că plânsul este pentru oamenii triști. Cânt acele melodii acum, pentru propria-mi alinare, încercând să nu plâng.

Brusc, ușa se deschide și mă îndepărtez, speriat că este el, gata să mă lovească din nou cu curelușa de piele. Nu este el, ci preotul mai tânăr, cel care predă muzică și are privirea blândă. Închide ușa în urma sa și se lasă pe vine.

— Salut, Fergus.

Încerc să-i spun ceva, dar nu pot scoate niciun sunet.

— Ți-am adus ceva. O cutie de sângerii.

Eu tresar și el își întinde mâna spre mine.

— Nu fi așa de speriat, sunt de sticlă. Te-ai jucat vreodată cu bile de sticlă?

Scutur din cap. El își întinde palma și văd în ea bilele, patru rubine mari, strălucind ca niște comori.

— Îmi plăceau tare mult când eram copil, îmi spune el molcom. Bunicul mi le-a dat. „O cutie de sângerii, doar pentru tine“, așa mi-a spus. Eu nu mai am cutia. Îmi doresc să o fi avut, ar fi valorat ceva. Întotdeauna, Fergus, ține minte să păstrezi ambalajul. Acesta este sfatul pe care ți-l dau. Totuși, am păstrat bilele.

Cineva trece prin dreptul ușii; simțim zgomotul pe care-l fac bocancii pe podeaua care se zguduie și scârțâie sub noi, iar preotul privi spre ușă. Când pașii s-au îndepărtat, se întoarce spre mine cu o voce șoptită.

— Trebuie să țintești sau să tragi cu ele.

Îl privesc în timp ce își fixează pumnul pe pământ și ține o bilă în echilibru, pe degetul arătător îndoit. Apoi cu degetul mare împinge încetîșor bila de sticlă și aceasta se rostogolește pe podeaua de lemn în viteză. O bilă de sticlă de un roșu-sângeriu, neînfricată, captând lumina, strălucind și licărind. Se oprește la piciorul meu. Mi-e teamă să o ridic. Iar mâinile, care-mi sunt carne vie, mă dor și nu prea pot să închid pumnul. Preotul observă reacția mea și-mi face un semn cu ochiul.

— Haide, încearcă și tu, mă îndeamnă el.

Încerc și eu. Nu reușesc din prima pentru că îmi vine greu să încordez mâinile așa cum îmi arată el, dar prind șpilul. Apoi, îmi arată și alte modalități în care pot arunca piesele. Una se numește „cu pumnul în pământ“¹. Prefer această metodă chiar dacă el îmi zice că este mai avansată. Acea lovitură îmi reușește cel mai bine. Așa îmi spune el, și trebuie să-mi mușc buza ca să nu zâmbesc.

— Aceste bile au diferite denumiri, în funcție de zonă, îmi spune el și se apleacă pentru a mi le arăta din nou. Unii le

¹ „Knuckle down“ înseamnă că jucătorul pune pe jos degetul arătător, îndoit, în care ține bila. (n.tr.)

numesc pionii, piese sau bila cea mare¹, dar eu și frații mei le numim „aliați“.

Aliați. Îmi place cum sună. Chiar dacă sunt încuiat în această încăpere, singur, tot am aliați. Asta mă face să mă simt precum un soldat. Ca un prizonier de război.

Mă privește cu o mină serioasă.

— Când țintești, reține că trebuie să nu-ți clintești privirea de la piesa respectivă. Privirea ghidează creierul, creierul controlează mișcarea mâinii. Nu uita asta. Fii mereu cu ochii la țintă, Fergus, și creierul tău va face posibilă reușita.

Încuviințez.

Sună clopoțelul și ora s-a terminat.

— Bine. Apoi el se ridică și își scutură haina prăfuită, spunând: acum am oră. Tu stai aici cuminte. Nu mai durează mult.

Dau din cap aprobator.

Are dreptate. Nu ar trebui să mai dureze mult, dar mie tot mi se pare o eternitate. Părintele Murphy nu vine să mă ia prea curând. Mă lasă închis toată ziua. Fac iarăși pe mine pentru că mi-e frică să bat la ușă ca să chem pe cineva, dar nu-mi pasă. Eu sunt un soldat, un prizonier de război și am aliații mei. Exersez fără încetare în micuța încăpere, în propria-mi lume de dimensiuni reduse, dorindu-mi ca dexteritatea și precizia mea să fie cele mai bune din toată școala. Le voi arăta eu celorlalți băieți și voi fi întotdeauna mai bun decât ei.

Data următoare când părintele Murphy mă va închide aici, voi avea bilele ascunse în buzunar și îmi voi petrece întreaga zi exersând din nou. Am inclusiv o planșă de carton în care am

¹ În original, denumirile pieselor sunt „taw“, „shooter“ (piesă cu care se țintește), „tolley“. (n.tr.)